

De nomes e lugares: letras do repertorio de Tralo-Valo

Carme Iglesias: voz e percusións
Ariel Ninas: zanfona, harmónica e voz

SANTAIA (Tordoia)

Cantar de andar o camiño

Viva Cores e Bardaio,
Río Torto e a Aurada,
Santa Crus e os Torrados,
o Castro a maila Campara.

Niñóns, Brantuas, Carballido,
Couto, Ponte Anllóns e Tella,
Tallo, Pazos, Xornes, Buño,
Cambre, Leiloi e Cerqueda.

Inda me quedou no medio
o lug^har de Rebordánse
Traba, Oca e Xaviña,
Carballo, Cances, Goiánse.

Adior lug^har de baixo,
adior lug^har de riba,
lévote ben paseíado
na roupa de cada día.

Melodía: tradicional.

Letras: Schubart, Dorothé e Santamarina, Antón (1984-1995). *Cancioneiro popular galego*. A Coruña: Fundación Pedro Barrié de la Maza.

ENTRECRUCES (Carballo)

Maneo

REFRÁN

A Ardaña non vou
que dormen no chan,
despachan os mozos
ás tres da mañán.

COPLAS

Agora quero Marica,
algún tempo quixen Pepa,
agora xa vou sabendo
ond'o zapato me apreta.

Esta *calle* a pasean
un galán con nove damas:
tres Antonas, tres Maricas,
e tamén tres Xulianas.

Miña nai ten tres Xuanas,
eu tamén son Xuaniña;
dou á *Dios* tantas Xuanas
como miña madre tiña!

Melodía: tradicional.

Letras: Pérez Ballesteros, Xosé (1886). *Cancionero popular gallego y en particular de la provincia de La Coruña*. Madrid: Tipografía de Ricardo Fé.

SOFÁN (Carnota)

Muiñeira

Veciños de San Eutelo,
isca pito, bebe cucho
senón douche co martelo.

Caldebarcos qu'ha de sere
que non ten coles na *horta*
nin aug^{ha} para beber^e.

En Paso^h non hai masánse,
a reg^{hal}ía de Pasos
é d'oír canta-las ranse.

No lug^{har} de Vilariño,
cantos corvos hai no mundo
alí van fase-lo niño.

Melodía: tradicional.

Letras: Schubart, Dorothé e Santamarina, Antón (1986). *Cancioneiro popular galego*.
Vol. II. A Coruña: Fundación Pedro Barrié de la Maza.

QUEIMADELOS (Mondariz)

Xota

REFRÁN

Morra Campo, morra Campo
por detrár da carballeira,
ar mocinhar da Pontragha
atrúxanll'á muiñeira.

COPLAS

Quero ben non sei a quen*he*,
quero ben non sei a quen*he*,
quero María Manuela,
quero Dorinda tamén*he*.

Dolfina a mais Anuncia
puñéronse ar dúar xuntas,
unha p'ra face-lo caldo,
outra p'ra lava-las cuncas.

Tódelar Maríar son*he*,
tódelar Maríar son*he*
delgadiñar da cintura,
aleghrer do corazón*he*.

Carmiña, Carmela, Carme,
moito me *ghust'*ó teu nome,
eu sempre chamo por Carme
e Carme no(n) me responde.

Melodía: tradicional.

Letras: recollidas por Carme Iglesias en traballo de campo en Tordoia.

Schubart, Dorothé e Santamarina, Antón (1986). *Cancioneiro popular galego*.

Vol. II. A Coruña: Fundación Pedro Barrié de la Maza.

VIRXE da BARCA (Muxía)

Alalá

Nosa señora da Barca
ten o tellado de pedra,
ben o puidera ter d'ouro
miña Virxe se quixera.

Nosa señora da Barca
ten zapatiños de brillo,
que llos trouxo un mariñeiro
que andaba no mar perdido.

Nosa señora da barca,
nosa señora, valeime,
que estou no medio do mar,
non hai barqueiro que reme.

Melodía e letra: arquivo do coro Cántigas da Terra (A Coruña).

LOUREIRO (Cotobade)

Ribeirana

A parroquia de Loureiro
é moi digna de querer,
ten un loureiro no medio
que fumeg**ba** sen arder.

Carballedo vale un chavo
e Rebordado un vintén,
e Loureiro vale onzas
polas meniñas que ten.

Hei de ir para Loureiro,
para Loureiro hei d'ir,
anque me poñan cancelas,
tódalas hei de partir.

Antonciño, meu Antón,
meu ere lo d'apretar,
desque te botei ó riue
nunca te quixen sacar.

Para Loureiro cantando,
terra do meu corazón,
para Loureiro cantando,
para *e*outro lado non.

Melodía: tradicional.

Letras: Fraguas, Antonio (1985). *Aportacións ó cancionero de Cotobade*. Trasalba: Fundación Otero Pedrayo.

MUXÍA (Muxía)

Pasodobre cantado

REFRÁN

O cura de Teise
foi ós mexilónse,
bateu cunha pedra,
rachou os calzónse.

COPLAS

Para peixe fresco *Vig'ho*,
para choco Redondela,
para rapazas bonitas
o coro de Pontevedra.

Teñ'unha lancha no Pindo
que lle chaman Manuela,
desde Fisterra a Morg'háns
non hai lancha coma ela.

Para parrochas, en Redes,
para sardiñas, en Ares,
para pulpos, en Mugar dos
e na Graña, calamares.

Melodía: tradicional.

Letras: Schubart, Dorothe e Santamarina, Antón (1988). *Cancioneiro popular galego*. Vol. IV. A Coruña: Fundación Pedro Barrié de la Maza.

Pérez Ballesteros, Xosé (1886). *Cancionero popular gallego y en particular de la provincia de La Coruña*. Madrid: Tipografía de Ricardo Fé.

LESTA (Ordes-Tordoia)

Pateado

Elas eran de Laíño,
elar de Laíño son/be,
collen a xunga na braña,
vana vender a Padrón.

Cando pases por Verdillo,
Chóscall'o ollo de lado,
daraslle moitas memorias
ás rapazas de Lemaio.

Dendes da ag/ra do Seixo
ata a Cancela d'Areas
non quedou un pé de fabas
nin unha freba d'aveas.

LESTA (Ordes-Tordoia)

Muiñeira

REFRÁNS

Señora santa Lucía,
a do río do Piñeiro,
tende conta coa ermita,
que non a leve o reg/beiro.

Sa'mateu de Velouchada
xa vai medio acabado,
xa lle puñeron a burra
p'ra subir ó campanario.

Adiós Pastora de P'reira,
Sa' Mateu de Velouchada,
Marg/arida de Deixebre,
Sacramento de Parada.

COPLAS

Señor san Xoán d'Ortoño,
feito de pau d'ameneiro,
primo carnal dos meus zocos,
irmán do meu tabaqueiro.

Xa vén os de Restrumeiro,
xa veñen os d'Airixín,
xa se van xuntando todos
p'ra festa de san Martín^{he}.

Se me peta na cabeza,
canto d'aquí a mañán,
dender día de san Pedro,
astra día de san Xoán^{he}.

Melodía: tradicional

Letras: recollidas por Carme Iglesias en traballo de campo en Tordoia e Ordes Blanco, Domingo (1992). *A poesía popular en Galicia 1745-1885*. Vigo: Edicións Xerais de Galicia.

Schubart, Dorothé e Santamarina, Antón (1986-1988). *Cancioneiro popular galego*. Vols. II e IV. A Coruña: Fundación Pedro Barrié de la Maza.

MARÍN (Pontevedra)

Foliada

REFRÁN

Xa fun a Marín, xa pasei o mar,
xa comín laranxas do teu laranxal.

COPLAS

Ai, Santiago para pantrigo,
ai, Padrón para as empanadas,
ai, Caldas para as boas mozas,
ai, Pontevedra para damas.

Ai lalala, ai lalala

Ai, teño unha noiva nos portos,
ai, outra no Ribeiro de Avia,
ai, se a dos portos é bonita,
ai, a do Ribeiro lle gaña.

Ai lalala, ai lalala

Ai, eu tirei unha laranxa
ai, de Marín a Portonovo,
ai, dentro daquela laranxa
ai, iba o meu corazón todo.

Ai, amores teño na Habana,
ai, amores teño en Gijón,
ai, p'ro que me rouban a (i)alma,
ai, os de San Ciprián son.

Ai, en Padrón hai boas nenas
ai, e por Santiago, a flor delas,
ai, na Coruña, as coruñesas,
ai, en Betanzos, as garelas.

Música e letra: arquivo de Perfecto Feijoo, gravadas polo coro Aires da Terra (1904).
Letras últimas coplas: Pérez Ballesteros, Xosé (1886). *Cancionero popular gallego y en particular de la provincia de La Coruña*. Madrid: Tipografía de Ricardo Fé.

Partitura para zanfona e voces
Xota nova

Foliada de Marín 'Cantiga Popular'

Trad [CF93]
Repertorio Coro Aires da Terra, Pontevedra
1ª gravación con zanfona. 1904, Coruña
Arranxo Ariel Ninas

♩. = 75

melodía

Ai San-tia - go pa-ra pan - tri - go Ai San-tia - go pa-ra pan - tri - go
 Ai Pa-drón pa r'as em-pa - na - das Ai Cal-das pa - r'as bo-as mo - zas
 Ai Pon - te - ve - dra pa-ra da - mas Ai Pon - te - ve - dra pa-ra da - mas

trompeta

① \downarrow C3/♩

1 3 1 1 3 1 1 3 1 1 3 1

10

Aí la lá la la la la la

2 3 1 3 1 1 3 1

REFRÁN

15

Xa fun a Ma-rín xa pa-sei o mar xa co-mín la - ran-xas do teu la-ran-xal D.C.
 do teu la-ran-xal do teu la-ran-xal xa fun a Ma - rín xa pa-sei o mar

① \downarrow C4/♩

1 3 3 1 1 3 1 3 1 1 3 3 1 1 3 3 1 1

REFRÁN

Xa fun a Marín, xa pasei o mar,
xa comín laranxas do teu laranxal

COPLAS

- Ai, Santiago para pantrigo (*bis*)
ai, Padrón para as empanadas
ai, Caldas para as boas mozas
ai, Pontevedra para damas. (*bis*)
Ai lalala, ai lalala
- Ai, teño unha noiva nos portos (*bis*)
ai, outra no Ribeiro de Avia
ai, se a dos portos é bonita
ai, a do Ribeiro lle gaña. (*bis*)
Ai lalala, ai lalala

[coplas do arquivo de Perfecto Feijoo
empregadas na gravación orixinal, 1904]

- Ai, eu tirei unha laranxa (*bis*)
ai, de Marín á Portonovo,
ai, dentro d'aquela laranxa
ai, iba o meu corazón todo. (*bis*)

- Ai, amores teño n'a Habana (*bis*)
ai, amores teño en Gijón
ai, p'ro que me rouban a (i)alma
ai, os de San Ciprián son. (*bis*)

- Ai, en Padrón hai boas nenas (*bis*)
ai, e por Santiago, a flor d'elas,
ai, n'a Coruña, as coruñesas,
ai, en Betanzos, as garelas. (*bis*)

[coplas do Cancioneiro Popular Gallego.
Xosé Pérez Ballesteros, 1886]